

תפילה על פרנסה

תפילה על הפרנסה מרבי יעקב צהלון (חי בין השנים ה'ש"צ-ה'תנ"ג), בן לשמפחת מגורשי ספרד ופורטוגל שהיתה ידועה כמשפחת רבנים, שימש ברכנות ברומא ובפרארה שבאיטליה והיה גם רופא מפורסם

זרעם אחריהם ברכוי מזונות ושבע, כמו שנאמר "ואכלתם לחמכם לשבע" וכן "ואכלתם ושבעתם וברכתם" וכו'.

רבנו של עולם, הרי רחוקת שתי משפחות על שלא קדמו אותנו בלחם ובמים, כי רחמן אתה ואינך רוצה באכזרים, לכן עשה אתנו כמו שהיית רוצה שיעשו עמנו עמון ומואב, שיקדמונו בלחם ובמים, כן ברה את לחמנו ואת מימנו והתנהג עמנו במדת חסד ורחמים. פרנסנו בחן וחסד ורחמים, ואל יעכב אכזריות הבריות או שונאים לקפח פרנסתי, כי הכל תלוי בידי, כי צוית לעורבים להביא לאליהו וזכור לטוב לחם ובשר בבקר ולחם ובשר בערב, כה תצוה שעל ידי ברייתך תעשה שליחותך להזמין לי מזונותי ומזונות בני ביתי. הלא חסידך אמרו "הבא לטהר מסייעין אותו" והרי אני נשאתי אשה לקיום המן כאשר צוית "פרו ורבו", ונתחייבתי בשאר כסות ועונה כפתוב בתורתך, ולכן סיעני לקיים, ומלא ידי מברכותיה ומעשר מתנות ידיך, וגזור עלי "לה בשמחה אכל לחמך ושתה בלב טוב יינה כי כבר רצה האלהים את מעשיך" וקיים בי מקרא שכתוב "הוא מרומים ישכון מצדות סלעים משגבו לחמו נתן מימיו נאמנים".

רבנו של עולם, פקה עיניך וראה דלותי ועניי כי לפני לחמי אנתתי תבוא, וראה כי מזונותי קשים עלי עד מאוד ובטרח וצער רב. אגא, אלהי, הקל מעלי הצער וקשי הגדול הזה, ואל יהיו מזונותי בקשי אלא ברוח ובנקל, שהרי לא בצמל ויגיעה בראת עולמך אלא במאמר, כן תשביעני בנחת ולא בצער ולא בטרח ועמל, ועשה בזכות אבותי, ש[הרי] לא עזבת דרשיך ה', וכמה דאת אמר "נער הייתי גם זקנתי ולא ראיתי צדיק נעזב וזרעו מבקש לחם", ונאמר "כל היום חונן ומלווה וזרעו לברכה". ועבדך שלמה אמר ברוח קדשך "אם רעב שנאך האכלהו לחם ואם צמא השקהו מים". גם כי הרביתי לפשע לפניך אל תמנע ממני פרנסתי, ועשה עמי חסד כי כן דרפך לעשות חסד חנם בכל דור ודור, כמה דאת אמר "ומנה לא מנעת מפיהם", שגם ביום שעשו ישראל העגל הורדת לחם המן. כי אתה אל רחום וחונן וידעת כי יצר לב האדם רע מנעוריהם ואינך רוצה לאבד עולמך מפני השוטים.

רבנו של עולם, למה נמות לפניך חס ושלום, גם אנחנו גם טפינו? קנה אותנו בלחם ונהיה כלנו עבדים מכורים לה לעולמים, ומעלת הננו לה לעבדים, ומדרך האדם לפרנס לעבדיו, פרנסנו ברוח ועין טובה, ואם פרעה, שהיה מלך בשר ודם, לא היה גורע חוק כהניו גם בזמן בצרת ורעב, ולא שחת רחמיו ולא אמיץ לבו עמם בשביל הרעב, על אחת כמה וכמה אתה מלפנו, כי בידיך הכל וממך הכל, ואין לרחמנותך קץ ותכלית - שראוי הוא שתפרנסנו על דבר כבוד שמה, כי ממלכת כהנים קראת אותנו, ואמרת לנו בנים אתם לה' אלהיכם, ולכן עינינו לה תלויות עד שתחנינו, אגא אלהינו שבשמים, תן לחם לפי הטף. פותח את ידי ומשביע לכל חי רצון.

יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך ה' צורי וגאלי.

יהי רצון מלפניך ה' אלהי ואלהי אבותי, שתכין לי כל מחסורי ותזמן לי כל צרכי, לכל יום ויום די מחסורו ולכל שעה ושעה משנותי די ספוקה וכל עצם מעצמי די מחיתו, כיךה הטובה והרחבה ולא כמעוט מפעלי וקצר חסדי ומעיר גמולותי. ויהיו מזונותי ומזונות אנשי ביתי וזרעי וזרע זרעי מסורים בידיך ולא ביד בשר ודם.

רבנו של עולם, רוצה ישראל נקראת ודרך הרועה הטוב לבקש לצאנו החביבה עליו מרעה טוב ודשן בכל האפיקים ובכל הגאיות ובהרים. כן גם לי אני עבדך וצאן מרעיך, רעני, זונני ופרנסני ואל יחסר ממני מאומה, ה' רעי לא אחסר. ויהיו מזונותי ומזונות אנשי ביתי בנחת ולא בצער, בפנים צהבות ולא ועופות. בנאות דשא ירביצני על מי מנחות ינהלני.

אגא ה', ריש ועשר אל תתן לי, הטריפני לחם חקי פן אשבע וכחשתי ואמרת מי ה', ופן אורש וגנבתי ותפשתי שם אלהי (כונתו: פן אתגאה ואשכח מי הביא לי הטובה הזו, ואומר רק כוחי ועצם ידי עשו לי את החיל הזה), כי על פת לחם יפשע גבר. ולכן נפשי לשובב ינחני במעגלי צדק למען שמו. וגם שקנסת מיתה על אדם הראשון ועל זרעו אחריו, הלא יציר כפיה אני, ובעודי בחיים חיתי, הזמן לידי מחיתי בשפע וברכה, גם כי אלה בגיא צלמות לא אירא רע כי אתה עמדי שבטה ומשענתך המה ינחמני. ומדרך הרועה החביב לרעות צאנו גם במקום גדודי החיות ולסטים ומציל צאנו מפיהם ומפרנסה, כה זכני שלא יהי לי חרפת רעה בין הגוים ובין השונאים, כי תערה לפני שולחן נגד צררי דשנות בשמן ראשי כוסי רויה, ולא יקשו עלי מזונותי, ולא יהיו ימי רעים מחסר מזונותי כי אם טובים בעבודתך מרב כל למען טובך וחסדך, אה טוב וחסד ירדפוני כל ימי חיי ושבת בבית ה' לארץ זמים.

כי אתה אב הרחמן ואנו בניה, פרוס לרעביה לחמך ואל תתן לחית נפש תורח חית ענייה אל תשכח לנצח, אלא פרנסם לחם לאכל ובגד ללבש.

רבנו של עולם, אתה אל רחמן מפרנס כל בריותיה מקרני ראמים ועד ביצי כנים, נותן לבהמה לחמה לכני ערב אשר יקראו. הפפרים שאגים לטורף ולבקש מאל אכלם, כלם אליה ישברון לתת אכלם בעתו תתן לחם ילקטון תפתח ידך ישבעון טוב, כי טוב ה' לכל ורחמיו על כל מעשיו. ואתה הנותן לחם לכל בשר, לכן גם אני עבדך, פרנסני באחד מבריותיה, כחיות ועופות שהם נזונים שלא בצער. אם כבנים ואם כעבדים, אם כבנים רחמנו כרחם אב על בנים, ואם כעבדים, עיני ועיני ביתי לה תלויות עד שתחנינו שנאמר עיני כל אליה ישברו ואתה נותן לחם את אכלם בעתו.

רבנו של עולם, הברכה אחת היא לה אבי שבשמים, והלא אתה מקור ומעין הברכות כלן, ברכת את אברהם יצחק ויעקב אבותינו בכל מפל כל, ברכני גם אני אבי שבשמים בכל מפל כל כמוהם, כי אני מארעם, ועשה אתי למען צדקתם. וגם שקללת לאדם הראשון "בזעת אפיה תאכל לחם", הרי בשלת אותה קללה מארע אברהם יצחק ויעקב בברכה אותם ואת